

Täysistunto

Tiistai 5.12.2023 klo 14.00—2.02

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 37/2023 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 12/2023 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 12/2023 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Yleiskeskustelu alkaa. — Edustaja Lohi pois-sa. — Edustaja Koskela, Minja.

Keskustelu

20.44 **Minja Koskela vas:** Arvoisa puhemies! Terveyspoliittisesti ei ole järkevää, saati kannatettavaa alentaa minkään alkoholikategorian verotusta. Näin ollen en pidä kannatettavana hallituksen esitystä laskea olutveroa, joka paitsi lisää oluen kulutusta myös laskee valtion verotuottoja.

Yleisesti on tiedossa, että alkoholin saatavuuden lisääminen lisää alkoholihaittoja. On esimerkiksi laajasti tiedetty, että vuoden 2018 alkoholilain uudistuksen jälkeen maksasairaudet ja alkoholista johtuvat kuolemat ovat lisääntyneet. Alkoholin liikakäyttö ja alkoholismi ovat Suomessa suuria kansanterveydellisiä haasteita, joilla on aina myös inhimillisiä vaikutuksia. Vaikutukset eivät ulotu ainoastaan alkoholia käyttävään henkilöön itseensä vaan heijastuvat myös hänen läheisiinsä ja perheeseen. Erityisen vakavasti tämä tulisi ottaa suhteessa lapsiin, joiden ei missään olosuhteissa pitäisi joutua seuraamaan vanhemman kamppailua päihderiippuvuuden kanssa ja jotka kuitenkin joutuvat liian usein tekemään näin myös Suomessa.

Arvoisa puhemies! Poliitikalla voidaan vaikuttaa siihen, millaisiksi ihmisten mahdollisuudet ja vapaus yhteiskunnassa muodostuvat. Koska tiedämme, että alkoholin saatavuuden helpottaminen lisää alkoholin käyttöä, ja koska tiedämme, että alkoholin liikakäyttö ei ole ainoastaan yksilöön itseensä kytkeytyvä kysymys, pidän olutveron alennusta huonosti perusteltuna ja vastuuttomana ratkaisuna.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

20.45 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Suomen verojärjestelmän peruseriaate on verotuksen fiskaalisuus. Veroja kerätään julkisen vallan toimien rahoittamiseen. Verot tulee kerätä mahdollisimman hyvin ja yleisesti hyväksyttyjen ja hyvän verojärjestelmän ominaisuuksien mukaisesti, joista keskeisimmät ovat neutraliteetti, oikeudenmukaisuus,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2023 vp

ennakoitavuus sekä taloudellinen tehokkuus. Näitä pääalueita pitäisi hyvässä verotuksessa hoitaa.

Nyt me olemme laskemassa verotusta tässä valtiontalouden tilanteessa, jossa jokainen veroeuro olisi tarpeen. Me olemme laskemassa oluen verotusta 25 miljoonalla eurolla. Ja tässä on myös toinen näkökulma kuin tämä taloudellinen — myöskin terveydellisen näkökulman ja terveystaloudellisten vaikutusten tulisi olla tässä keskiössä, kun mietitään päihteiden verotusta ja niitten tasoa. Siinäkin näkökulmassa oluen verottamisen keventäminen on hankalaa ja haitallista. Alkoholin haitat Suomen kansanterveydelle on dokumentoitu laajasti. Alkoholia käytetään laajasti liikaa suomalaisessa yhteiskunnassa terveystaloudellista tarkastellen. Alkoholin käyttöön liittyy sosiaalisia ja terveydellisiä näkökohtia heidän läheistensä elämään, ja tässä näkökulmassa tämä vain lisää päihteiden väärinkäyttöä. Alkoholin verotuksen alentaminen vähentää verotuloja ja lisää oluenkulutusta, mikä on edelleen huono suunta.

Terveystaloudellisista syistä alkoholiin kohdistuva veronalennus ei ole perusteltu, eli taloudellinen tilanne ja terveystaloudellinen tilanne on sellainen, että tällaista veronalennusta ei pitäisi tehdä. Näistä syistä oluen veronalennuksesta tulee luopua.

Edellä olevan perusteella ehdotamme, että lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi liite, vastalause yksi, joka on sosiaalidemokraattien, vihreiden ja vasemmistoliiton yhteisesti tekemä. Esitän tämän vastalauseen tässä muodossa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lohi, poissa. — Edustaja Junnila.

20.49 Vilhelm Junnila ps: Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä todetaan, että veronkorotusten vaikutusten arviointiin liittyy epävarmuuksia, sillä sekä alkoholin kotimaiseen kulutukseen että matkustajatuontiin ja verkko-ostamiseen ulkomailta vaikuttaa samanaikaisesti monia eri tekijöitä. Esityksessä kuitenkin mainitaan selkeät euromääräiset arvioluvut.

Arvoisa puhemies! Eduskuntaryhmät viettivät pikkujoulujaan viime viikolla. On mahdollista, että juhliissa nautittiin sivistyneesti muutakin kuin äyriäisiä. Juhlissa on jo aikaa, mutta kyseisellä viikolla oppositio jätti myös vastalauseensa alkoholiverotusta käsittelevään esitykseen. Toivottavasti vasemmistopuolueiden yhteistä vastalauseetta ei tehty pikkutunneilla. Pohdin asiaa tästä näkökulmasta, koska luotan, että sosiaalidemokraattien, vasemmistoliiton ja vihreiden eduskuntaryhmät osaavat normaalitilanteessa laskea yksinkertaisia yhteen- ja vähennyslaskuja vähintäänkin sitä kautta, että ryhmäkanslian osaava henkilökunta tuottaa heille riittävää osaamista, ja jos laskeminen on normaalisti tuottanut vaikeuksia, on tavanomaisesti käännytty eduskunnan tietopalvelun puoleen.

Vasemmistopuolueiden vastalauseessa kuitenkin todetaan, että oluen alkoholiveron alentaminen laskee valtion verotuloja 15 miljoonalla eurolla. Ensinnäkin hallituksen esityksen mukaan oluen alkoholiveron alennus pienentäisi verotuottoa noin 25 miljoonalla eurolla ja viinin, muiden käymisteitse valmistettujen juomien, välituotteiden sekä etyylialkoholijuomaryhmän alkoholiveron korotus kasvattaisi verotuottoa noin 40 miljoonalla eurolla. Oluen alkoholiveron alentaminen ei siis laskisi verotuloja vasemmistoryhmien väittämällä 15 miljoonalla eurolla, vaan 25 miljoonalla eurolla. Jotta esityksen mukaiseen alkoholiverokertymään päästään, on siis tehtävä laskutoimitus. Edustaja Eerola, paljonko on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2023 vp

40 miinus 25? [Juho Eerola: Se on 15!] Aivan oikein, kun 40 miljoonasta eurosta vähennetään 25 miljoonaa euroa, jäljelle jää 15 miljoonaa euroa verotuloja.

Arvoisa puhemies! On syytä tutkia, mitä tästä nimenomaisesta 15 miljoonasta eurosta todetaan vasemmistopuolueiden yhteisessä vastalauseessa. Kuunnellaan tarkkaan: ”Esitys sotii räikeästi Suomen taloudelle esitettyä sopeuttamistavoitetta vastaan.” Edustaja Eerola, me emme ota neuvoa-antavaa, mutta voisitteko vielä auttaa tässä merkityksellisessä pulmassa: kasvaako vai väheneekö verotuotto? [Puhemies: Edustaja Junnila, tässä salissa puheenvuorot jaan minä!] Aivan oikein, verotulot kasvavat, vaikka vasemmiston vastalauseessa väitetään siis täysin päinvastaista. Johtopäätöksenä on todettava, että vasemmistopuolueet ovat joko laskeneet verokertymän väärin tai sekoittaneet alkoholiverokertymästä saadun kokonaisarvion pelkästään oluen veronalennukseen ja siten virheellisesti väittäneet, että esitys sotisi sopeuttamistavoitetta vastaan, vaikka verotulot oikeasti kasvavat.

Arvoisa puhemies! Lisäksi vastalauseessa mainitaan alkoholin aiheuttamat terveysongelmat. Tilastojen valossa alkoholihaitat kasaantuvat pääasiassa suurkuluttajille. Aihe on vakava, mutta tämän ryhmän suhde alkoholiin ei näytä muuttuvan sen mukaan, mitä alkoholi maksaa tai myydäänkö sitä edes laisinkaan, kuten kieltolaki jo kauan sitten havainnollisti. Jos olut on kallista Suomessa, sitä tuodaan matkustajatuontina tai tilataan verkosta. Silloin trokarit kiittävät ja valtion verotulot laskevat. Totta on, että terveystaloudellisesti mihinkään alkoholiin kohdistuva veroalennus ei ole perusteltu, mutta vapaassa maailmassa on kuitenkin tasapainoiltava sen suhteen, paljonko valtio holhoaa ja kuinka suuri on yksilön oma vastuu.

Arvoisa puhemies! Palaan vielä tähän aiempaan, ja onkin kysyttävä: aikooko salin vasen puoli irtisanoutua tästä vastalauseestaan, koska se sisältää ilmeisen virheellistä ja harhaanjohtavaa tietoa?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kulmuni.

20.54 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa rouva puhemies! Niin, en tiedä, oliko tuossa kyseessä kirjoitusvirhe tai tekninen virhe, [Juho Eerola: Laskuvirhe!] mutta se liitehän on ihan pätevä, ja se liitehän lopulta on se, mikä sen veron tulee määräämään. Hallituksenkin esityksissä on joskus kirjoitusvirheitä, eikä niistä suinkaan eduskunnassa naureskella. [Juho Eerola: Tämä oli laskuvirhe!] Sen sijaan puhuisin mieluummin tästä itse substanssista.

Ette te pääse hallituksessa pakoon ollenkaan sitä, että te kevennätte oluen verotusta, jolla on vaikutusta julkiseen talouteen. Juurikin äskeisen asiakohdan aikana käsitelimme noin kuusi tuntia kaikista heikoimmassa asemassa oleviin suomalaisiin kohdistuvaa leikkausta — siis perussuomalaiset leikkaavat kaikista köyhimmiltä suomalaisilta, ja julkisen talouden kannalta sen saman summan te siirrätte kevyempään oluen verotukseen. Tämä on mitä suurimmassa määrin arvovalinta. On ihan selvää, että julkista taloutta täytyy tasapainottaa, leikkauksiakin täytyy tehdä, mutta oluen verotusta ei ole välttämätöntä keventää. Joten kyllä minä haluaisin, että hallituksesta nyt kerrotaan, miksi te olette tehneet tällaisen arvovalinnan, kun te teette todella julmia ja kaikista vaikeimmassa asemassa oleviin suomalaisiin kohdistuvia leikkauksia ja sitten samalla kevennetään oluen verotusta.

No, se voi olla ihan perusteltua ja mukava asia, kotimaisten pienpanimoiden toivelistalla oleva asia, varmasti hyväkin asia siltä kannalta, [Juho Eerola: Ohranviljelijät] mutta kun julkinen talous on 11,4 miljardia euroa alijäämäinen, niin onko se todella välttämätön asia tehdä? Tätähän te olette koettaneet sanoa, että tämä on niin pieni asia, ettei kannattaisi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2023 vp

puuttua tähän tai siihen rikkaiden veronkevennykseen. Kun me tulemme käsittelemään täällä vaikkapa suojaosan poistoa vielä tänä iltana, niin se on suunnilleen samankokoinen asia julkisen talouden kannalta kuin tämä rikkaiden veronkevennys, joten te teette erittäin merkittäviä arvovalintoja.

Kun julkista taloutta tasapainotetaan, niin siinä olisi äärimmäisen tärkeää, että myös kaikista hyvätuloisimmat osallistuisivat edes jollakin tavalla, edes symbolisella tavalla, [Heikki Vestmanin välihuuto] mutta se on liikaa pyydetty edes sen osalta, että oluen verotus olisi pidetty samana ja 25 miljoonaa euroa julkinen talous voisi olla paremmassa kunnossa. Te olette tehneet arvovalintoja leikata mieluummin köyhiltä suomalaisilta kuin pitää oluen verotuksen samalla tasolla.

Niinpä, arvoisa puhemies, teen esityksen, että eduskunta hyväksyy vastalauseen 2 liitteen mukaiset muutosehdotukset.

Ja haluan vielä lopuksi todeta, mitä se 25 miljoonaa on, niin kuin verrata niitä muita leikkauksia: se on esimerkiksi leikkaus, minkä te teette vapaaseen sivistystyöhön kansalaisopistoille, opintokeskuksille, kesäyliopistoille, kansanopistoille, liikunnan koulutuskeskuksille, tai se on puolet siitä määrästä, miten te myöhemmin tulette korottamaan terveydenhuollon asiakasmaksuja. [Tuomas Kettunen: Ohhoh!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kettunen.

20.57 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu rouva puhemies! Valtiontalouden alijäämän arvioidaan nousevan vuonna 24 peräti noin 11,5 miljardia euroa. Keskustan mielestä on perusteltua, että viinin ja muiden käymisteitse valmistettujen juomien, välituotteitten sekä etyylialkoholijuomien verotusta korotetaan 40 miljoonalla eurolla osana julkisen talouden vahvistamista. Mutta sen sijaan olutveron laskemista ei voi pitää perusteltuna. Olutveron laskeminen on hallituspuolueiden — kokoomuksen, perussuomalaisten, RKP:n ja kristillisdemokraattien — yhdessä tekemä poliittinen arvovalinta, joka kiihdyttää valtion velkaantumista. Mutta samaan aikaan te annatte olutveron laskun ja samaan aikaan te otatte heikoimmassa asemassa olevilta suomalaisilta toimeentulotuesta. Kuinka tämä voi olla mahdollista? Tämä on todellakin niin laiha lohtu monelle suomalaiselle, että olutveroa lähdetään laskemaan. Minkä takia te ette tehneet sitä, että olisitte ennemmin antaneet kannustimia siihen, että ihmisiä ohjataan esimerkiksi ravintoloihin, ravitsemusliikkeisiin, ja siellä alennettaisiin verotusta niin, että ohjattaisiin ihmisiä pussikaljan ostamisen sijasta ennemmin ravitsemusliikkeisiin, sosiaaliin kanssakäymisiin?

Tämä on niin omituinen esitys, että ei voi muuta kuin kannattaa edustaja Kulmunin tekemää muutosehdotusta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kalli, poissa. — Edustaja Räsänen, Joona.

20.59 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Todella, kun valtiontalous on ensi vuonna yli 11 miljardia euroa alijäämäinen, niin tällaisessa tilanteessa ei ole fiskaalisia mutta ei myöskään terveystaloudellisia eikä myöskään laajemmin elinkeinopoliittisia perusteita lähteä alentamaan oluen verotusta 25 miljoonalla eurolla. Tämä 25 miljoonaa euroa, jolla todella hallitus nyt olutveroa alentaa, voitaisiin käyttää vaikka siihen, että pienennettäisiin sitä ensi vuoden mittavaa alijäämää. Tämä olisi luultavasti kaiken kaikkiaan myös huomattavasti parempi ratkaisu ihan kokonaisuuden kannalta. Ja senpä takia on syytä yhtyä jo

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2023 vp

edellä todettuun, että mitään sellaista pakkoa ei todellakaan ole, että nyt tätä oluen verotusta pitäisi alentaa tässä samalla, kun muuten muiden alkoholituotteiden osalta veroa kiristetään. Johdonmukaisuuden nimissä tämä fiskaalinen tavoite ja totta kai myös nämä terveyspoliittiset näkökulmat tukisivat sitä, että samanaikaisesti, kun muidenkin alkoholituotteiden verotusta kiristetään, myös oluen verotusta siinä samassa kiristettäisiin.

Se ongelma, jonka tämä hallituksen esitys nyt tuo tuoteryhmien sisälle, on hyvin paljon myös kilpailua vääristävä tekijä. Tässähän käy nyt niin, että kun niiden tuotteiden, jotka ovat vaikka samassa tuotekategoriassa mutta jotka on valmistettu eri tavalla, vero kiristyy, niin tuotteiden hinta nousee, ja sitten samannimisen tuotteen, joka on valmistettu käymisteitse, hinta laskee. Ja on kyllä syytä sanoa, niin kuin moni asiantuntijakin jo on lausunnossaan todennut, että tällaista kilpailuneutraliteetin vastaista toimenpidettä on vaikea perustella, että saman tuoteryhmän sisällä eri tuotteisiin kohdistuisivat eri veroperusteet. Tämänkin takia olisi syytä jättää ainakin tämä oluen veronkevennys tekemättä, jolloin vaikutukset myös tähän kilpailuneutraliteettiin olisivat huomattavasti pienemmät. Tähän myös valiokunta omassa mietinnössään ottaa kantaa. Elikkä tulevaisuudessa olisi syytä ylipääntänsä siirtyä myös alkoholiverotuksessa siihen, että enää emme puuttuisi tai vero ei määräytyisi sen mukaan, mikä on yksittäisen alkoholituotteen valmistustapa.

Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Lylyn tekemiä esityksiä, elikkä todella jätetään tämä oluen veronkevennys nyt tekemättä ja vahvistetaan sillä summalla mieluummin valtiontaloutta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kiljunen.

21.02 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Tässä on nyt käytetty useita erittäin painavia ja hyviä puheenvuoroja erityisesti täältä opposition puolelta, miksi tätä oluen verotuksen helpottamista vastustetaan. Se keskeinen peruste tässä tietysti on nämä fiskaaliset syyt. Korkealle alkoholiverolle Suomessa, joka on siis poikkeuksellisenkin korkea, jos kansainvälisestäkin katsotaan asioita, on ihan verotukselliset perusteet valtion tulonsaannin kannalta, eli fiskaaliset perusteet ovat siellä olemassa.

Mutta kyllä tällä veropolitiikalla on tässä toinenkin ulottuvuus, ja se on nimenomaan terveydellinen puoli. Meillä on alkoholikäyttäytyminen näillä pohjoisilla leveyspiireillä, mitä pohjoisemmaksi mennään, kauttaaltaan hankala ja vaikea. Meillä on terveydellisiä ongelmia, meillä on ihmisten hyvinvointiin liittyviä erittäin merkittäviä vaikutuksia, ja korkea alkoholin hinta on yksi tapa tietysti säädellä tätä ja pyrkiä nimenomaan huomioimaan myöskin nämä terveysvaikutukset. Nythän nämä ovat tässä isoina asioina molemmat: sekä tämä fiskaalinen puoli että terveydellinen puoli, jota oppositio tässä nyt peräänkuuluttaa, että minkä takia näitä muutoksia tehdään.

Mutta kyllähän nyt tietysti outoutta lisää myöskin se, että tässä nyt peräjälkeen on tämmöisiä hyvin outoja lakiesityksiä, joita meille tulee, ja kun siellä takana on isona linjana tämä alijäämäisyys ja sopeutustoimien välttämättömyys, niin meidänhän on pakko näitä yhdistää toisiinsa. Kyllä tässä nyt useissa puheenvuoroissa on myöskin avattu tämä siitä kulmasta, että tässä on myöskin oudot arvovalinnat. Pakkohan se on kiteyttää se arvovalintakysymys juuri tähän muotoiluun, mitä tässä monetkin ovat käyttäneet — itsekin sitä käytän — että yhtäältä juuri hetki sitten olimme rajusti leikkaamassa kaikkein heikoimmassa asemassa olevilta pienituloisimmilta ihmisiltä, jotka ovat viimekätisen toimeentuloturvan piirissä, ja seuraavassa vaiheessa käsittelemme lakia, jossa helpotetaan kaljanjuontia suo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2023 vp

malaisessa yhteiskunnassa. Onhan tämä erikoinen tapa tätä keskustelua tässä käydä, ja kuten täällä moni teistä sanoi: kyllä arvot ovat alastommillaan tässä parhaillaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kyllönen.

21.04 Merja Kyllönen vas: Arvoisa rouva puhemies! On päästy tällaisen päihdesuvun vesan lempiaiheeseen elikkä alkoholiin ja alkoholihaittoihin. Kun tuossa hallituspuolueen kansanedustajat käyttivät mukavaa demonstraatiota siitä, kuinka tulee 15 miljoonaa, niin Kyllönen täältä nyt sitten kertoo ikävänä ihmisenä, että esimerkiksi viime vuonna meillä oli tutkijatohtori Niilo Luotosen raportin pohjalta tieto, että vähintään noin 1,4 miljardia euroa ropsahti kustannuksia näistä alkoholin haitoista, niin että siinä mielessä voi miettiä, että kansantaloudellisesti kovinkaan kestävä ja järkevä ei ole valita katon sijasta kaljakassi. Mutta tämä on, kuten edustajakollega Kiljunen ansiokkaasti kuvasi, poliittinen arvovalinta, ja se on tietysti tehtävä, jos se tuntuu fiksulta. Täytyy muistaa vain se, että päihderiippuvaisten vanhempien määrään vaikuttavat muutokset näkyvät kyllä edullisessa alkoholin saatavuudessa ylipäättään, ja jos alkoholinkäyttö lisääntyy yhteiskunnassa, niin kasvaa väistämättä myöskin alkoholi- ja päihdeongelmaisten vanhempien määrä, ja sitä kautta sitten pienten lasten tapaturmat, sairaalahoidot, psyykkisen kehityksen häiriöt ynnä muut lisääntyvät, ja se ei ole mitään halpaa lystiä tässä yhteiskunnassa. Siellä mennään sitten näihin isoihin rahareikiin hyvinvointialueilla, lastensuojelutapausten kasvuun, lasten sijoittamiseen kotien ulkopuolella ja niin edelleen. Nämä ovat vain niitä yksittäisiä esimerkkejä siitä, mihin se alkoholin lisääntyvä käyttö johtaa, ja yleensä kun sitä tavaraa on halvemmalla saatavilla, niin sittenhän sitä myöskin tahtoo kulua enemmän niillä, joilla sitä kuluu valmiiksi, ja tahtoo se muidenkin tissuttelu sitten lisääntyä, kun pääsee kokeilemaan kaikenlaisia kivoja alkoholituotteita ja mukavan makuisia oluita siinä sivutyönä.

Alkoholihaittojen taustalla on näitten suorien kustannusten, tämän 1,4 miljardin, lisäksi myöskin paljon muita kustannuksia, jotka eivät ehkä näy myöskään meidän tilastoissa suoraan täällä alkoholin aiheuttamissa kustannuksissa. Eli meillä on paljon erilaisia syöpiä, meillä on humalassa onnettomuuteen joutuneita, työkyvyttömyyteen päätyneitä, sairastamisesta ja vajaatyökykyisyydestä aiheutuvia kuluja, jotka tulevat suoraan sitten myöskin työnantajalle. Tässä on paljon isoja asioita, joista minun mielestäni on hyvä keskustella tämänkin lainsäädäntömuutoksen kohdalla.

Hyvin mielenkiintoinen arvovalinta tässä ajassa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Andersson, Li.

21.07 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Täällä on pidetty useita hyviä puheenvuoroja niistä arvovalinnoista, mitä tämä Orpon ja Purran oikeistohallitus on tekemässä. Piti vielä ihan erikseen tarkistaa, että muistin oikein, mutta sattumoisin on niin, että se sama summa, minkä hallitus aikoo säästää tiukentamalla toimeentulotuen kriteereitä, joista me äsken keskusteltiin täällä, oliko se, kuusi ja puoli tuntia, se summa, mitä hallitus aikoo sillä lakimuutoksella säästää, on noin 24,5 miljoonaa euroa, joka sattuu olemaan tismalleen se sama summa, minkä hallitus nyt sitten kuitenkin aikoo käyttää kaljan verotuksen alentamiseen. Kyllä tämä kertoo kokonais kuvan siitä, minkälaista politiikkaa tämä hallitus tekee, niistä arvovalinnoista, mitä tämä hallitus tekee, mihin suuntaan tämä hallitus haluaa kehittää suomalaista yhteiskuntaa. Eli kun me puhutaan kaikkein pienituloisimpien ihmisten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2023 vp

toimeentulosta, toimeentulotuella elävistä ihmisistä, niin silloin on kyllä pakko säästää ja on pakko huolehtia siitä, että eivät julkisen talouden menot liikaa kasva, mutta kuitenkin sattuu löytymään tismalleen se sama summa kaljan verotuksen keventämiseen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pekonen.

21.08 Aino-Kaisa Pekonen vas: Arvoisa rouva puhemies! Kyllä minua tässä keskustelussa häiritsee todella paljon se, että täällä salissa on koko syksy toisteltu hallituksen puolesta sitä, kuinka on pakko leikata sosiaaliturvasta ja peruspalveluista, ja on peräänkuulutettu sitä vaihtoehtomuutta, mutta kyllä teillä on vaihtoehtoja. Ei teidän ole pakko alentaa oluen verotusta, niin kuin tässä on jo moni edustaja edellä todennut. Kyllä nämä ovat nimenomaisesti niitä arvovalintoja ja sellaisia arvovalintoja, joita minä todella ihmettelen.

Niin kuin tässä nyt on käynyt ilmi, todellakin alkoholi aiheuttaa merkittäviä terveydellisiä haittoja — syöpää, maksasairauksia, mielenterveysongelmia — mutta kuten edustaja Koskela totesi hyvin tuossa aikaisemmin, niin myös läheiset ja erityisesti lapset kärsivät alkoholin aiheuttamista ongelmista ja haitoista. Samaan aikaan, kun te olette nyt lisäämässä riskiä kansanterveydelle, te olette heikentämässä sekä sosiaali- että terveyspalveluja, ja tämä ei minun järkeeni mahdu, miten voi tehdä tällaisen arvovalinnan politiikassa, koska kaikki tutkimustulokset osoittavat, että tällaisella arvovalinnalla ei ole mitään kestävää pohjaa. Alkoholinkulutusta tutkitusti säätelevät hinta ja saatavuus, ja tällä teidän politiikallanne teidän arvovalintanne on se, että oluen hinta tulee laskemaan. Onko todella, arvoisat hallituspuolueiden edustajat, teidän arvovalintanne ja teidän tahtotilanne se, että kaljanjuonti lisääntyy?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lehtinen.

21.10 Rami Lehtinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen arvovalinta todellakin on se, että me nostamme kokonaisuutena alkoholiverotuksen määrää. Eli valtion kassaan tulee enemmän alkoholista verotuottoja kuin aikaisemmin. Tämä on se meidän arvovalintamme, mutta ilmeisesti se ei käy teille.

Toinen syy on se, että me haluamme — sekin on arvovalinta — että jatkossa ulkomailta tuodun verottoman oluen sijaan suomalaiset juovat ja Suomen kaupoissa myydään Suomessa valmistettua ja tänne veroja tuovaa olutta. Eli mieluummin niin, että kotimaista olutta myydään sen sijaan, että tulee ulkomailta verotonta olutta. Tämä kannustaa siihen.

Ymmärrän toki sen, että oppositiolle tämä asia on vaikea, koska ilmeisesti te ette halua tukea suomalaista panimoteollisuutta ettekä suomalaisen viljan käyttöä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kettunen.

21.11 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu rouva puhemies! Keskusta kyllä jättäisi olutveron nykyiselle tasolleen, koska tämä vahvistaisi valtiontaloutta sen 25 miljoonaa euroa hallituksen esitykseen verrattuna.

Arvoisa hallitus ja hallituspuolueet! Eduskunta nyt päättää valtiontaloudesta. Keskusta kannustaa myös hallituspuolueiden kansanedustajia vielä kerran pohtimaan omaatuntoaan ja äänestäjille antamia lupauksia ennen äänestyspäätöksen tekemistä. Kannatatteko te

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2023 vp

todella olutveron laskemista tässä tilanteessa, jossa valtion ja koko julkisen talouden velkaantuminen on kiihtymässä?

Arvoisa rouva puhemies! Kyllä kummastelen ihan ääneen, että kristillisdemokraatteja taitaa hävettää tämä veronalennus niin paljon, etteivät ole tässä salissa puheenvuoroja edes käyttämässä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Räsänen, Joona.

21.13 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Varmasti meistä moni tässä salissa tunnustautuu suomalaisen panimoteollisuuden ystäväksi ja suomalaisen oluen ystäväksi, mutta väite siitä, että tämä veronalennus — fiskaaliselta vaikutukseltaan 25 miljoonaa — nyt jollakin tavalla tässä radikaalisti parantaisi esimerkiksi panimoteollisuuden edellytyksiä, on siis virhe. Joka tapauksessa vaikka me nyt jättäisimme oluen verotuksen nykyiselleen — se, mitä siis täällä oppositiopuolueet ovat esittäneet, eli ei tehdä tätä kevennystä — niin oluen suhteellinen asema joka tapauksessa paranee, koska muiden alkoholituotteiden osalta veroa kiristetään. Se, mitä täällä oppositio on esittänyt, on siis se, että pidetään oluen verotus nykyisellään ja toteutetaan tämä hallituksen esittämä kiristys näihin muihin tuotteisiin. Tämän lopputuloksena valtiontalous vahvistuisi 25 miljoonalla eurolla, joka voitaisiin käyttää esimerkiksi alijäämän pienentämiseen tai muihin kohtiin, esimerkiksi toimeentulotuen lainsäädännön pitämisellä nykytasollaan, josta juuri äsken keskusteltiin. Sille edelleen saisimme myös sen 40 miljoonan euron fiskaalisen tuoton, jota hallitus tässä esittää.

Eli, arvoisa puhemies, kun täällä nyt väitetään, että tässä nyt jotenkin sorsittaisiin olutta, vaikka tämä 25 miljoonan veronkevennys jätettäisiin tekemättä, niin sehän ei pidä paikkaansa. Oluen suhteellinen kilpailuasema muihin tuotteisiin nähden silti parantuisi. Sitten tästä merkittävyydestä, että onko tämä nyt sitten merkittävä alennus esimerkiksi sille kotimaiselle teollisuudelle, tai johtaako tämä muutos siihen, että jotenkin enemmän Suomessa kulutettaisiin sitten kotimaassa valmistettua alkoholia, niin näiden muutosten vaikutus koko tässä alkoholiverotuotossa on prosentti, siis prosentti koko alkoholiveropotissa. On vaikea ajatella, että esimerkiksi prosentin lasku tosiasiallisesti juurikaan isossa mittakaavassa siellä teollisuuden puolella näkyy. Mutta jos se jossain näkyy niin ainakin siinä, että verotuotot jäävät saamatta, mikä tosiasiallisesti sitten pahentaa edelleen sitä ensi vuoden alijäämää, joka todella on sen yli 11 miljardia euroa tilanteessa, jossa tämä hallitus vielä ottaa enemmän velkaa kuin esimerkiksi edellinen hallitus. Kyllä silloin nyt ainakin kannattaisi miettiä, kannattaako ihan kaikkia veronkevennyksiä lähteä ajamaan, joilla edelleen pahennamme sitä meidän taloudellista tilannetta.

Kun olen, arvoisa puhemies, ymmärtänyt, että täällä aika paljon huolta hallitus kuitenkin tästä julkisen talouden tilanteesta kantaa, niin toivoisin, että se nyt konkreettisesti näkyisi myös näissä esityksissä, eikä pelkästään niissä esityksissä, joissa ollaan sitten viemässä läpi erilaisia leikkauksia, jotka kohdistuvat vain pieni- ja keskituloisiin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Honkasalo.

21.16 Veronika Honkasalo vas: Arvoisa puhemies! Viime kaudella tässä salissa käytiin tärkeä ajankohtaiskeskustelu päihde- ja mielenterveyspolitiikasta, ja muistan, että edustaja Kontula avasi sen keskustelun sanomalla, että lähes jokainen suomalainen on lähipiiris-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2023 vp

sään jollain tavalla kokenut sen, mitä alkoholi voi pahimmillaan saada aikaiseksi, ja näitä kokemuksia on, se on syvästi juurtunut meidän kulttuuriimme. Edustaja Kyllönen täällä kertasi ne summat, jotka ovat aivan karseita, mitä haittoja vuodessa kertyy — ja tietenkin se koko inhimillinen kärsimys.

Oluen verotuksen laskeminen 25 eurolla ja tämän lisäksi alkoholin saatavuuden sekä haittojen lisääminen ovat toimenpiteitä, jotka eivät ainakaan helpota julkista taloutta. Ne heikentävät työllisyyttä ja lisäävät sote-kuluja. Tämä tilanne on täysin kestämaton, ja olisi tärkeätä hallituspuolueilta löytää perustelut sille, miksi tämmöinen lovi tulopuolelle ollaan valmiita tekemään tällaisessa taloudellisessa tilanteessa, jossa esitetään, että julkisesta taloudesta ollaan niin huolissaan.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.